

ÜLKEMİZİ DIŞ DÜNYAYA BAĞLAYAN KÖPRÜ: YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ ve AHMET YESEVİ ÜNİVERSİTESİ

Prof. Dr. Osman HORATA

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı

Bültenimizin bu sayısında Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Osman HORATA sorularımızı cevapladı.

Röportaj: Kevser AFŞAR

Ahmet Yesevi Üniversitesi, Türkiye ve Kazakistan tarafından kurulan uluslar arası, ortak bir devlet üniversitesi. Türkiye Cumhuriyeti'nin yurt dışındaki ilk üniversite tecrübesi olarak, üniversitenizin kuruluş amacı nedir?

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi kısa adıyla Ahmet Yesevi Üniversitesi, Yunus Emre Enstitüsü gibi, ülkemizi dış dünyaya bağlayan bir köprü. Enstitümüz, "dille", "kültürle", Türkiye'nin uluslar arası ilişkilerine kültürel bir derinlik kazandırmaya çalışırken; üniversitemiz de Türk ve Akraba Topluluklara mensup gençleri eğiterek, ülkemizin kardeş topluluklarla ilişkilerine bilimsel bir derinlik kazandırmaya çalışmaktadır. Üniversite olarak amacımız, farklı dil ve kültürlerden gençleri, Ahmet

Yesevi'nin sevgi ve hoşgörü anlayışıyla yoğurarak, bilgi ve sevgiye dayalı yeni köprüler kurmak; öğrencilerimizi çağdaş bilgi ve becerilerle donatarak Türk Devlet ve Topulukları arasındaki bilimsel ve kültürel ilişkilerin geleceğini şekillendiren sembol bir kurum olmaktır.

Niçin Kazakistan ve Türkistan şehri, sorusu aklınıza gelebilir. Bilindiği gibi, tarihî Türkistan bölgesi, Orta Çağ'ın kaderini değiştiren önemli gelişmelerin temellerinin atıldığı; Türkleri Orta Çağ'ın zirvesine taşıyan, Batı'da ise Rönesans ve Reform hareketlerinin fitillerini ateşleyen, bilim, kültür ve sanat alanında büyük gelişmelerin yaşandığı, önemli bir bölgedir. Üniversitemizin kurulduğu Türkistan şehri ise, Ahmet Yesevi'yi bağrında barındıran, aynı zamanda siyasi olarak da tarihte önemli bir rol oynamış, Ata Yurt'un kalbi olarak kabul edilen bir merkezdir.

Üniversitemizin temelleri, bizzat Sayın Nursultan Nazarbayev tarafından 1991 yılında Sovyetlerin dağılmasından kısa bir süre önce, kadim bilim ve kültür merkezi olan tarihî Türkistan bölgesini yeniden eski canlılığına kavuşturmak amacıyla atılmış. 1992 yılında, bu anlamlı misyonu gerçekleştirmek için Türkiye ve Kazakistan, bir anlaşma çerçevesinde güç ve işbirliğine gitmişler. Üniversitenin adını da *Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi* olarak değiştirmişler. 1994-1995 ders yılından bu yana, farklı ülke ve topluluklardan öğrenciler, Türkiye ve Kazakistan bayrakları altında eğitim görmektedirler.

Üniversitenizin kuruluş tarihi 1991'lere kadar gitmekle birlikte, Türkiye ve Kazakistan'ın işbirliğine gitmesinin üzerinden on altı yıl geçti. Bu bir üniversite açısından önemli bir süreç... 2010 yılında üniversite nereye geldi ve nereye ulaşmayı amaçlıyor?

Ahmet Yesevi Üniversitesi, birkaç fakültesi, geçen süre içinde bin civarında öğrencisi olan küçük bir üniversiteden; farklı yerleşim birimlerindeki yerleşkelerinde, on dört farklı ülkeden, otuz civarındaki Türk ve Akraba Topluluktan, yirmi binin üzerinde öğrenciyi bünyesinde barındıran, lisans ve lisans üstü programları ve araştırma merkezleriyle bölgenin en büyük eğitim kurumlarından biri hâline geldi. Üniversitemiz, fiziki alt yapı bakımından da Kazakistan'ın ve bölgenin en iyi üniversitelerinden biridir.

"Enstitünüzün başarısı, ülkemizin küresel arenada önemli aktör olarak kendisinden söz ettirdiği bir süreçte, siyasi ve ekonomik ilişkilerimize kültürel bir derinlik kazandırma bakımından büyük bir önem arz etmektedir."

Geriyeye baktığımız zaman, üniversitemizin büyüme konusunda biraz aceleci davrandığı, hatta öğrenci sayısının bir ara otuz binlere ulaştığını görüyoruz. Bizler yeni yönetim olarak, nicelik açısından değil nitelik açısından büyüme ve gelişmeyi esas aldık ve bu yolda da bazı radikal kararlar aldık. Bu amaçla, merkez yerleşkemiz dışındaki, sonradan üniversitemize bağlanan Taraz, Çimkent şehirlerindeki birimlerimize öğrenci alımını durdurduk. Yani yarıya geri kalmamak ve hedefe daha hızlı koşabilmek için üzerimizdeki ağır yükü biraz hafiflettik ve öğrenci sayısını kısa sürede % 30 kadar azalttık. İki yılda bu önemli bir orandır.

Mayıs ayının son haftasında üniversitemizi temel atma ve açılış törenleriyle onurlandıran iki ülkenin Cumhurbaşkanı Sayın Nazarbayev ve Sayın Gül de, bu yolda gerekli direktif ve desteklerini bizlerden esirgemediler. Amacımız, üniversitemizi kısa sürede alt yapı eksiklerini tamamlayarak, on bin civarında öğrencisi olan, iki ülkenin iş ve güç birliğine yarasır, Sayın Cumhurbaşkanlarımızın ilgisine ve güvenine layık, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleriyle, uluslararası saygınlıkta, örnek bir kurum hâline getirmektir.

Ahmet Yesevi Üniversitesi olarak, Türkoloji çalışmalarına da önem veriyorunuz. Bu konuda da okuyularımıza bilgi verebilir misiniz?

Üniversite olarak, Türkoloji araştırmalarına özel bir önem veriyoruz. Hatta Kazakistan'da Türkoloji çalışmalarının merkezi hâline gelme gibi önemli bir hedefimiz var. Bu amaçla düzenli olarak Uluslararası Türkoloji Kongreleri düzenliyoruz. Kongreye, farklı ülkelerden çok sayıda tanınmış Türkolog katılıyor ve sunulan bildiriler yayımlanıyor. Bunun yanında, düzenli olarak yayımlanan *Türkoloji* dergimiz var. Ayrıca Mütevelli Heyet tarafından, Ankara'da yayımlanan *bilig* dergimiz de Türkoloji araştırmalarına ağırlık vermektedir. Bunun dışında, üniversitemizin Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Sanat Tarihi, Kazak Dili ve Edebiyatı ve Kazak Tarihi Bölümleriyle Sanat Fakültesinde de Türkolojinin her alanıyla ilgili eğitim öğretim faaliyetleri sürdürülmektedir. Ayrıca Almatı'da hizmete açacağımız Avrasya Araştırmaları Enstitüsü'nde de bu alana dönük önemli projelerimiz var. Bu enstitümüzü de dünyanın her yerinden araştırmacıların ve özellikle Türkologların hizmetine açacağız.

Yunus Emre Enstitüsü ile birlikte yürütmeyi amaçladığınız projeleriniz, çalışmalarınız var mı?

Yunus Emre Enstitüsü de, Ahmet Yesevi Üniversitesi gibi Türkiye Cumhuriyeti'nin dış dünyaya dönük önemli vitrinlerinden biri. Enstitünüzün başarısı, ülkemizin küresel arenada önemli aktör olarak kendisinden söz ettirdiği bir süreçte, siyasi ve ekonomik ilişkilerimize kültürel bir derinlik kazandırma bakımından büyük bir önem arz etmektedir. Bizler de, bu konuda bütün birikimlerimizi paylaşmaya açtık. İlk olarak, internet üzerinden eğitim alt yapımızı, internet üzerinden Türkçe öğretimi ve Türkçe yeterlik sınavları için Yunus Emre Enstitüsü'nün hizmetine açtık. Bunun dışında, Kazakistan'daki merkezimizle de, işbirliğini geliştirmeye dönük bazı düşüncelerimiz var. Bunları da en iyi bir şekilde gerçekleştireceğimizi düşünüyorum.

Üniversitemizin bu küçük desteğini, Yunus Emre Enstitüsü'nün büyük ve anlamlı yolculuğunda mütevazı bir yol azığı olarak kabulünü diliyor; üniversitemize gösterdiğiniz ilgi için bülteniniz aracılığıyla Ahmet Yesevi ailesi adına en içten teşekkürlerimi sunuyorum.